

GIA ĐÌNH QUỐC TẾ ĂN TẾT Ở SAIGON

NGUYỄN NGỌC THỂ TUYẾT

Hồi bé thơ, tôi đã mong tết. Từ mừng một tháng mười âm lịch, bọn nhỏ chúng tôi bắt đầu đếm ngược, bắt đầu là số 90. Tôi đếm số vào mỗi buổi sáng khi thức dậy, và cứ thế mà con số nhỏ dần, 89-88-87-86-85...rồi 10-9-8-7-6...cho đến số 1, là tết.

Tôi mong tết để được mặc quần áo mới, với cái túi áo phồng to những bao lì xì, và được ăn ngon, nào những bánh chưng, bánh tét, thịt kho, dưa giá, canh khổ qua, dưa hấu, kẹo sôcôla...Thoát một cái này tuổi đã ngoài năm mươi, nhà vắng bố và tôi không còn được người lớn lì xì. Nhưng tết đã trở lại với chúng tôi với tình yêu đoàn tụ của đại gia đình.

Muôn ngò bốn phương kéo về...

Năm nào cũng vậy, cứ vào dịp tết âm lịch, căn nhà nhỏ bé của chúng tôi lại rộn rã tiếng cười nói rôm rả... "Nhân khẩu" của gia đình chúng tôi tăng dần theo từng mùa tết, lên gấp đôi, rồi gấp ba vì sự hiện diện của các gia đình anh chị em từ Pháp, từ Mỹ, từ Úc kéo về Việt Nam cùng ăn tết. Chỉ riêng "từ Mỹ" thôi cũng đã có nhiều tiểu bang: North Carolina, Houston, Nam Cali, Bắc Cali...Không vui sao được vì hầu như mỗi năm chúng tôi mới được đoàn tụ một lần, bên cạnh bà mẹ già ngoài tuổi tám mươi. Các cậu dì tha hồ chọc ghẹo các cháu nhỏ vì chúng chỉ biết nói tiếng Tây, tiếng Mỹ và tròn mắt mỗi khi nghe người lớn chúng tôi nói chuyện với nhau, hàng tràng tiếng Việt dòn tan...

"Non", Céline 4 tuổi, con của em gái tôi ở quận 18 Paris, tròn miệng, kéo thật dài tiếng "Non" giọng Pháp rất khiến ai nấy đều phải bật cười thích thú. Và rồi cô cháu ngoại 23 tuổi là Kimberly, công dân San Jose (Bắc Cali) da trắng hồng, quen miệng xỏ hàng tràng tiếng Mỹ khiến mọi người ngẩn ngơ, rồi té ra cười. Cô bé rời Việt Nam sang Mỹ từ lúc 8 tuổi, nay đã 15 năm mới về lại Việt Nam, quên gần hết tiếng Việt.

Các cậu thấy bé Celine da trắng nõn xinh xắn, dễ thương nên cứ tìm cách chọc cho nó nói. Cậu Trường đem hết những danh từ tiếng Pháp, từ các ông tổng thống Jaque Chirac, Charles de Gaulle, Mitterand cho tới các thành phố của Pháp hỏi để nó "dạy" cách phát âm cho đúng. Và rồi phải dạy Kimberly phát âm thật chuẩn xác tiếng "trái ổi, trái mận, vú sữa..." Vài ngày sau, Kimberly quen dần nhưng tiếng Việt của nó thật ngô nghê, cứ

nói "mom, cái quần của con nó bị...bể rồi", hoặc "mom ơi con bị đổ...dầu hôi nhiều quá". Trời ơi là trời! Đã vậy, cái giọng Mỹ của nó thật nặng, như ở trong cổ họng, tôi dù biết chút tiếng Anh hồi học hội Việt Mỹ ở đường Mạc Đĩnh Chi trước 1975 và cố lắng tai nghe cũng không thể nào hiểu nổi. Mẹ tôi cười ngất, bênh cháu: "Không sao, gia đình quốc tế mà. Không sao, cứ nói, bà hiểu hết. Đừng lo."

Tôi cũng như mẹ, không hề lo vấn đề ngôn ngữ bất đồng. Nói sao cũng có thể hiểu được, đại khái là như thế, như thế. Tôi nghĩ, dần dần các cháu sẽ có thêm vốn tiếng Việt nhiều lên, khoảng cách giữa các thế hệ chúng tôi sẽ được rút ngắn. Vì vậy mà tôi mong các cháu về thăm quê, càng nhiều lần càng tốt, càng đông càng vui. Đôi khi tôi tự hỏi vì sao ba mẹ chúng không để các cháu ở lại Việt Nam lâu hơn một chút để chúng được nghe và được nói tiếng Việt để đừng quên tiếng Việt. Tôi nghe nói có nhiều đứa trẻ được ba mẹ

cho về VN ở suốt nửa năm ròng rã cho quen cái nóng và hai mùa mưa nắng thất thường của quê cha đất tổ, và cũng để các cháu bé có cơ hội nghe và nói tiếng Việt thật nhiều. Giờ đây tôi lại càng thấy tết Việt Nam có ý nghĩa đến dường nào. Nhờ có tết nguyên đán, gia đình lớn của chúng tôi mới có cơ may hội tụ về Việt Nam, hưởng những ngày sum vầy hạnh phúc, ấm cúng, chộn rộn nhưng cũng đầy ắp tiếng cười. Càng có ý nghĩa đậm đà tự tình dân tộc biết bao khi giờ đây gia đình tôi trở thành một gia đình quốc tế qui tụ người Việt gốc Mỹ, gốc Pháp, gốc Úc...với nhiều nền văn hóa khác nhau hội tụ về.

Món ăn thuần nhất, ở đâu?

Lâu nay cứ vào sáng mừng một tết, tôi dậy sớm nấu nước pha trà, bày mâm cỗ lên bàn thờ bố, chờ mẹ dậy thắp nhang, gõ mõ. Từ trưa ba mươi, mẹ đã cúng gà, rước ông bà tổ tiên về ăn tết với con cháu. Mẹ nói "phải đón sớm, nếu không thì ông bà không kịp về"... Trong ba ngày tết, trưa nào mẹ cũng cúng. Bàn thờ lúc nào cũng khói hương nghi ngút, mâm cao cỗ đầy, những măng cầu - thơm - dưa - đu đủ - xoài (gọi là cầu xin gia đình được tiếng thơm, tiền bạc vừa đủ xài). Trước tết, các em tôi đã mang "lễ vật" đến nhà biểu mẹ, để cúng ông bà và bố, nào bánh chưng, mứt, trà, dưa hấu... Dì Mười ở quê lên còn biểu cả cặp gà để chúng tôi "vật" cúng trưa giao thừa đón ông bà về, và trưa mừng ba tiền ông bà đi...

Mọi lễ nghi cứ như thế, trước - trong và sau tết, từ lúc tôi mới ra đời đã thế. Mẹ không cho chúng tôi đi chợ đầu năm mua giá, mua trái khổ qua vì sợ chúng tôi... giá, cũng không cho cúng chuối đầu năm, sợ "chúi nhủi" suốt năm. Mẹ không cho quét nhà, sợ tiền ra hết và dạy chúng tôi phải nhỏ nhẹ với nhau, tránh làm bể đồ bể đạc, náo động nhà cửa. Mẹ cũng bảo kiếm người tên Mai (may mắn) hoặc Phước, Lộc, Thọ, hoặc tên Giàu...xông đất sáng mừng một. Mẹ nói hể đầu năm, tức khuya giao thừa và sáng mừng một mình làm việc gì thì suốt năm thường hay làm việc đó. Vì vậy mà cứ sáng sớm mừng một, mẹ lì xì cho con cháu lấy hên để cả năm "tiền vô như nước sông Đà, tiền ra nhỏ giọt như cà phê phin"...

Tác giả Nguyễn Ngọc Thể Tuyết và thân mẫu - trên 80 tuổi- đầu năm đi lễ chùa Bình Dương.

"Nhân khẩu" của chúng tôi tăng dần theo từng mùa tết, lên gấp đôi, rồi gấp ba vì sự hiện diện của các gia đình anh chị em từ Pháp, từ Mỹ, từ Úc kéo về Việt Nam ăn tết.

Mẹ tôi cười ngất, bênh cháu (khi bọn nhóc xổ tiếng Anh tiếng Pháp khó nghe): "Không sao, gia đình quốc tế mà. Không sao, cứ nói, bà hiểu hết. Đừng lo."

Hình bên, từ trên:
Tết Quý Mùi, các bác từ Pháp về đang lì xì cho các cháu về từ Mỹ, từ Úc.
Tác giả và các cháu về từ Mỹ và Úc.

Sáng mừng một, các em, các cháu tôi tụ về nhà để mừng tuổi mẹ. Tất cả đều sẵn sàng bao đồ lì xì, mặc đồ mới và trang điểm đồ chơi. Mẹ cũng "chơi xôm", cũng bao lì xì cho cháu, nhưng rẻ lắm, mỗi đứa chỉ được một tờ giấy bạc 1.000 đồng mới toanh. Chúc tụng nhau, rồi chụp ảnh kỷ niệm cả đại gia đình, thấp nhang bàn thờ, và ăn chung với nhau một bữa trưa, rồi mới dần dần giải tán để ai trở về nhà nấy. Đó là chuyện của những năm trước 1975, bị gián đoạn vì phân ly hơn mười năm, sau này mới tái lập lại. Mặc dù chậm nhưng cuối cùng rồi tình thương yêu cũng mang chúng tôi về lại với nhau.

Gia đình nhỏ em gái út ở Pháp về ở trọ ngụ nhà chúng tôi. Còn nhỏ em thứ Bảy thì về bên nội chúng ở Tân Bình. Gặp nhau suốt ba ngày tết, gia đình chúng tôi cười nói rộn tan như pháo. Thiếu pháo, chúng tôi thổi bong bóng thành từng chùm cả trăm cái. Đến sáng mừng một cùng thi nhau...đạp bong bóng cho nổ tung búng. Chúng tôi chia thành hai đội, thi nhau dẫm, nhảy lên đạp cho bong bóng nổ xem bên nào nổ nhanh. Rồi cả bọn hùn nhau mỗi người 10.000 đồng VN, khoảng 60 xu để thử thời vận bằng mấy lá bài cào. Ai cao nút nhất thì hốt hết đồng tiền. Mỗi trò bày ra mang lại những tràng cười rôm rả...

Theo lệ, mẹ thường làm món chả đông, giò heo xào măng, gà ram...để ăn sáng mừng một tết, ngoài nồi canh khổ qua và thịt tàu... Từ ngày có gia đình Pháp - Mỹ, mẹ cực nhiều. Charles, em của Céline chỉ uống được sữa, coi như biệt lệ. Céline không ăn được món ta nào hết, chỉ ăn được mỗi món bánh mì với trứng ốp la, phải ép lắm cô bé mới húp được vài muỗng cháo gà. Tức cười khi thấy tôi gấp giò heo bỏ vào tô bún cho mọi người, Céline tròn mắt la bài hãi: "Oh, le cochon, le cochon..." Mọi người lại một phen cười vỡ bụng. Cháu nhất định không chịu ăn món đó. Còn Kimberly thì đỡ hơn, có thể "liếm láp" mỗi thứ vài muỗng, nhưng phản đối kịch liệt khi thấy tôi cột chân con gà ở góc nhà. Cháu bảo tôi "như vậy không tốt", tôi cũng cười trừ thôi. Kimberly không sợ virus cúm gà, mà ngược lại cháu nói người lớn chúng tôi "hành hạ thú vật". Mẹ nó nói chúng nó ở Mỹ chưa bao giờ nhìn thấy cảnh mổ gà ngay mặt bao giờ. Thảo nào có hôm tôi đi siêu thị mua nguyên con heo quay, xe chở đi trên đường đang chạy bon bon thì một khách du lịch tây ngồi xe Honda "ôm" rượt theo hỏi tôi

"mua con heo ở đâu vậy" và xin chụp một tấm ảnh.

Cả bọn người lớn chúng tôi ăn rất ngon những món đặc biệt của ngày tết, mà bình thường ăn không thấy ngon như thế. Có lẽ nhờ đông, vui, khác hẳn ngày thường chỉ có tôi và mẹ ngồi vào bàn ăn. Thế nhưng vào buổi tết, chúng tôi lại kéo nhau ra nhà hàng để Kimberly được ăn món pizza của Ý và ăn "kem 31 mùi" ở quán Chiao, đường Nguyễn Huệ. Nó gật gù khen ngon. Hương vị pizza Việt Nam khác ở Mỹ rất nhiều, nhưng dù sao cũng dễ ăn hơn đối với Kimberly. Hồi chúng tôi còn bé, đứa nào cứ lắc đầu nguây nguây, chê ỏng chê eo thức ăn trên bàn thì lập tức bị bố hù dọa, răn đe, vừa ăn vừa khóc rưng rức. Nhưng bây giờ thì khác, bọn nhỏ cứ dài môi, lắc đầu nhất định không chịu ăn gần như chín chục phần trăm các món trên bàn, nhất là món có nêm nước mắm, đặc biệt là món cá hấp cuốn bánh tráng chấm mắm nêm, hay món thịt ba rọi cuốn rau chấm mắm tôm, mẹ vẫn ôn tồn bảo "thích món gì

cứ bảo, bà kiểm cho". Bố mẹ chúng cũng không đáo để, cứ đòi ăn trái cây cho thỏa sức. Bởi thế, chưa bao giờ nhà tôi đầy những trái cây: bưởi, xoài, vú sữa, đu đủ, sầu riêng, mít, chuối sứ... Em rể tôi cười ha hả một cách khoái trá, nói vui rằng "phải ăn thật nhiều trái cây để...lấy lại tiền vốn mua vé máy bay". Các em tôi đã dặn trước, "chớ mua nho, táo" làm gì vì những món đó hằng hà ở trời tây.

Chúng nó kéo về nườm nượp đông vui để rồi khi qua tết, mỗi đứa tản mác khắp bốn phương trời, lòng tôi lại nặng nỗi buồn thương nhớ. Mẹ và tôi lại mỗi ngày thấp nhang cầu mong cho đại gia đình bình yên, hạnh phúc nơi xứ lạ để mỗi năm cứ tết đến thì lại về sum họp. Hồi nhỏ sống chung một nhà, chúng tôi cãi lộn như cơm bữa. Nhưng nay ngày càng lớn, càng mong ở cạnh nhau được lâu; càng lâu càng tốt để kéo dài hương vị hạnh phúc gia đình trong mùa tết.

Nguyễn Ngọc Thế Tuyết
(Quang Tuyền)